

מראי מקומות- מכות י"ח

דכיון דכבר יצא ממחיצתו, א"כ בשר עולה זו כבר נפסל מלהיות כליל, וא"כ איך שייך להיות לוקה משום האיסור דכליל תהיה. ותי' דכיון דעכ"פ אם עולה אינו יורד, לכן שפיר עדיין שייך האיסור דכליל תהי'.

(ד) **ואי כדקאמרת, את זה לא תאכלו למה לי-** העיר הערוך לנו, מהו קו' הגמ', דלמא לעבור עליו בשני לאוין. וכ' דלכא' מוכח מקו' זו גירסת הריטב"א, דלא גרס קו' זו בכלל, אלא גרס אותה תאכלו ואין אחרת תאכלו, ולא הבא מכלל עשה עשה. וכ' הערל"נ דאולי יש ליישב גירסתנו ע"פ מה דאי' בפסחים דהיכי דאיכא למדרש דרשינן ולא מוקמינן בלאווי יתירי. והכי פריך הגמ', דאי אמרי' דלאו הבא מכלל עשה לאו, א"כ את זה לא תאכלו ל"ל, אע"כ דנחי' צריכין לומר דלאוקמי ללאוי יתירי, ולכן ביותר נימא דאשמעינן קרא דלאו הבא מכלל עשה עשה הוא, דליכא לאו יתירא.

(ה) **זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור...** כל היכא דקרינן ב'י' ואכלו אותם וכו'- כ' הרש"ש דלכא' משמע מלשון הגמ' דלאחר זריקה אפי' לפני הקטרת אימורין חייב, ואף דעדיין לא קרינן ב'י' ואכלו אותם וכו', דאין היתר אכילה עד לאחר הקטרת אימורין, ולמה. וביאר דכיון דאם נטמאו או אבדו האמורין, שרי הבשר באכילה, ממילא שפיר נחשב ואכלו אותם בנוגע דקרינן בהו וזר לא יאכל וכו'.

(ו) **הפריש בכורים קודם לחג ועבר עליהם החג ירקבו- כ' הריטב"א בשם ר' חיים כהן דמה דאמרי' ירקבו, היינו רק היכא שבצרן על דעת להביאם קודם לחג, שאז נראה לקריאה, אבל אם הפרישן על דעת להביאם אחר החג, אז לא ירקבו אלא מביא ואינו קורא, דאז הוי כמו בצרן לאחר החג, דלא חל בהו חובת קריאה כלל.**

(ז) **כדר' זירא, דאמר ר' זירא כל הראוי לבילה, בילה מעכבת בו, וכו'- הק' התוס' שאנץ, מאי קאמר, אי שנה בה הכתוב, א"כ למה**

(א) **אלא ליחודי להו לאוי לכל חד וחד- הק' רש"י, הא בכל הקדשים תסגי ללקות על לאו דקודם זריקה, ומהכ"ת ללקות על כל האיסורים שהבאנו לעיל. וכ' דאה"נ, אלא דלוקה על ק"ק חוץ מן הקלעים משום ובשר בשדה טריפה, ומה שאמר רבא לוקה חמש, היינו בחמש איסורין, אבל לוקה לאו דוקא. אולם ע' בתוס' בשם הר"י דכ' דלוקה היינו לוקה ממש, דכיון דמק"ו ע"כ אסור בכל איסורים אלו, ממילא אמרי' דמה דהתורה מייחד לאו לכל חד וחד, היינו לומר דלוקין. וכן ע' ברמב"ן דג"כ כ' דלוקין היינו ממש, והוא ביאר באו"א קצת, דלמה צריך לחזור התורה ולפרוט הלאו לכל חד וחד, אלא דאם אינו ענין לאיסור חוץ לחומה, תנהו ענין לכל א' וא' לאיסור דאינו באחר, דאם לאיסור שנכתב בא' מהם, ולמשל איסור אכילה קודם זריקה, הא כבר הוקשו כולם להדדי, וא"כ ע"כ מה דכתיב כ"א בפנ"ע היינו לרבות לכל חד מלתא חדתי, וממילא לוקה עליהם.**

(ב) **הני מילי היכא דבפנים חזי, הכא דבפנים נמי לא חזי- ע' בחי' הגרי"ז על הרמב"ם (ריש הל' פסולין המוקדשין, ד"ה והנה נראה) דביאר דהאיסור ובשר בשדה טריפה לא תאכלו דמצינו אצל חולין, דעובר שהוציא ידו חוץ מאמו וחזר אסור משום קרא זו, וגם הא דבשר שיצא חוץ ממחיצתו דאסור נלמד מקרא זה, יסוד א' להם. דהיינו, דהתורה אמרה דבשר הנאכל באיזה מחיצות, ויצא חוץ ממחיצות אלו, נאסר באכילה. ועפ"ז ביאר דברי הגמ' כאן, דלאו זה דובשר בשדה טריפה נאמר רק לענין בשר הנאכל, דהעזרה הוי מחיצתו לענין אכילה, אבל הכא, בבשר עולה, דבפנים נמי לא חזי לאכילה, א"כ אין לו מחיצת אכילה כלל, ולכן לא שייך בזה הלאו דבשר בשדה טריפה לא תאכלו, ומש"ה חייב רק משום הלאו דאוכל חוץ לחומה בלבד. [וע"ע בתוס' דכ' דמה דבשר בשדה טריפה לא הוי לאו שבכללות היינו משום דשם יוצא חד הוא, ולכא' זהו על דרך דברי הגרי"ז.]**

(ג) **אין הכי נמי, ורבא מהאי קרא קאמר- ע' בערוך לנו (כריתות כג., ד"ה קאי), דהעיר**

כקדשים, וזהו דלא כמה שמבואר בסוגיין,
דמבואר דר' יהודה ס"ל דבכורים הוי
כקדשים.

(יא) **כשהוא אומר והניחו, הרי הנחה אמור, הא**
מה אני מקיים וכו' - לכאור' יש להק', מה שיין
לומר הרי הנחה אמור, הרי הא גופא, כיון
שיש קרא מיותר להנחה, לימא דמיירי בדין
הנחה, ושנה עליו הכתוב לעכב. וכ' **המנחת**
יהודה די"ל דמה שאנו דורשין בכל מקום
דפסוק ב' הוי שנה לעכב, י"ל דזהו רק משום
שהוא קרא מיותר, אבל י"ל דהיכא דאפשר
למדרש לדבר חדש, דהיינו תנופה, י"ל דס"ל
לר"י דבזה אמרי' דעדיף לומר דעל תנופה
קאי, ולא לעכב הנחה.

(יב) **מניח כהן ידיו תחת ידי בעלים ומניף - פרש"י**
בסוכה (מז:), דהיינו דהבעלים אוחזין בשפת
הטנא, וכהן מניח ידו תחת שוליו. וע"ע
בתוס' במנחות (סא: ד"ה כהן) דכ' ג"כ
דתחת ידי בעלים לאו דוקא, דא"כ יהי'
חציצה, אלא הבעלים אוחזין באוגני הכלי,
והכהן בשוליו מלמטה, וזהו הביאור ב"תחת
ידי בעלים". אולם ע' **בריטב"א** שכ' דהכהן
נותן ידיו תחת ידי בעלים ממש, וכ' דאין יד
הבעלים חציצה "דרחמנא עבד יד שניהם כיד
אחת". אבל הביא **דבירושלמי הק'** לענין
מנחת סוטה דלכאור' מביא לידי הרהור, ותי'
ד"תחת" היינו סמוך למטה מידה [וא"כ לכאור'
משמע דאף דבהה"א של הירושלמי סבר דתחת היינו תחת ממש, אבל
מוכרח מסוטה דלא הוי ממש, אם לא אמרי' דרק בסוטה עושים כן
דא"א, וצ"ע].

מהני הא דראוי, הרי לכאור' צריך בילה ממש.
ואי לא שנה בה הכתוב, א"כ מהכ"ת דצריך
ראוי לבילה כלל. ותי' דכיון דשנה בה הכתוב,
א"כ צריך ראוי לבילה, אבל אי"צ בלילה
ממש, דהא לא כתיב לשון ציווי "ובללת"
(וכן הק' ותי' **תוס' בקידושין [כ"ה]**). אבל כ'
דעדיין ק' לענין קריאה בביכורים, דכתי'
וענית ואמרת, ומשמע לשון ציווי, וא"כ
מהכ"ת דאין צריך קריאה ממש, וסגי בהא
דראוי לקריאה.

(ח) **ושאין ראוי לקריאה, משראו פני הבית - מה**
שצריכין ראיית פני הבית, כ' החזון איש
(חו"מ ליקוטים סי' כ"ג, יט.) דאולי הוא
משום דאף דאין קריאה והנחה מעכבת בהן,
מ"מ עכ"פ בעינן ראוי לקריאה והנחה,
דהיינו בתוך העזרה, ורק אז מותר לכהנים.

(ט) **קרי' אקרי' ל"ק, הא ר"ש הא רבנן - הק'**
הכוס ישועות, אחר דר' אסי שאל לר' יוחנן
ביכורים מאימתי מותרים, ש"מ דהלכה
למעשה שאל לו, וא"כ איך אמר לו סתם
דבכורים הנחה מעכבת וקרייה אינה מעכבת,
ולא קאמר בהדיא דהכי ס"ל לרבנן, אבל הוא
עצמו לא ס"ל כן. וכ' דנראה דאפשר לומר
דבאמת הוא לא קאמר בהדיא כן, אלא שהי'
משמע להגמ' דר' יוחנן ס"ל דקרי' אינה
מעכבת, מדקאמר על מתני' זו דברי ר"ש,
אבל חכמים אומרים דקרי' אינה מעכבת,
ומשמע דזו ולא ס"ל קאמר, אבל באמת אינו
כן, אלא זו וס"ל קאמר, וא"כ אין סתירה
בדברי ר' יוחנן כלל (וע"ע **בערוך לנר** שג"כ
עמד בזה).

(י) **הנחה אהנחה נמי לא קשיא, הא ר"י והא רבנן,**
וכו' - פרש"י, לפי ר' יהודה אין הנחה מעכב,
לפי שלא שינה בו לעכב, דדרש הא דכתיב
והנחתו יתירא לתנופה. וכ' **האתון דאורייתא**
(כלל י"ב, ד"ה ודע) דמה דביכורים בעינן
שינה לעכב, היינו משום דהואיל ובעי הבאה
והנחה בעזרה, ולפי ר"י וראב"י בעינן גם
תנופה, א"כ כקדשים חשיבי, ולכן שפיר
אמרי' בהו דבעינן שינה לעכב כקדשים.
וע"ש בהמשך שכ' **דבירושלמי** מבואר דדבר
זה, אם ביכורים הוי כקדשים או לא, תלוי
במח' תנאים, דר' יהודה ס"ל דביכורים אינו